

KUPIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

PATIKRINIMO ATASKAITA DĖL DARBO UŽMOKESČIO PRISKAIČIAVIMO IR MOKĖJIMO VŠĮ KUPIŠKIO LIGONINĖJE 2015 METAIS

2016 m. vasario 18 d. Nr. K4- 1

Kupiškis

IŽANGA

Patikrinimas atliktas pagal Savivaldybės tarybos nario Zigmanto Aleksandravičiaus 2015 m. lapkričio 20 d. pateiktą skundą dėl direktorės darbo valandų ir dirbančių antraeilėse pareigose.

Savivaldybės kontrolieriaus 2015 m. lapkričio 20 d. pavedimu Nr. K4 - 8 patikrinimą atliko Kupiškio rajono savivaldybės kontrolierė Vilma Mažeikienė.

PATIKRINIMO APIMTIS IR METODAI

Patikrinimo tikslas - įvertinti ar Kupiškio ligoninėje 2015 metais darbo užmokestis skaičiuojamas ir mokamas vadovaujantis teisės aktų reikalavimais.

Tikrinamasis subjektas – VšĮ Kupiškio ligoninė (kodas 164832256). Adresas: Krantinės 28, 40115 Kupiškis.

Už VšĮ Kupiškio ligoninės asignavimų administravimą yra atsakinga įstaigos direktorė Roma Ramanauskienė. Patikrinimo metu l.e.p. vyriausiąja finansininke dirbo Violeta Vikrauskienė.

Vertinimo kriterijai

Vertinimo kriterijai. Atsižvelgiant į šio patikrinimo tikslą, visa patikrinimo metu surinkta informacija bus vertinama pagal šiuos kriterijus:

- teisinio reglamentavimo pakankamumas;
- darbo užmokesčiui skirtų lėšų naudojimas.

Patikrinimo apimtis.

Siekiant įvertinti, ar Kupiškio ligoninėje 2015 metais darbo užmokestis skaičiuojamas ir mokamas pagal teisės aktų reikalavimus, duomenys buvo renkami:

- nagrinėjant Lietuvos Respublikos teisės aktus;
- pateikiant tikrinamam subjektui atitinkamus šio patikrinimo klausimus;
- analizuojant ir vertinant iš VšĮ Kupiškio ligoninė gautus duomenis;
- nagrinėjant Kupiškio rajono savivaldybės tarybos sprendimus bei VšĮ Kupiškio ligoninė direktoriaus įsakymus, raštus, tvarkų aprašus ir kitus dokumentus, susijusius su darbo užmokesčio mokėjimu;
- atliekant faktinį dokumentų, susijusių su darbo užmokesčiu, patikrinimą vietoje.

Tikrinamasis laikotarpis — 2015 metų 11 mėnesių duomenys.

Patikrinimo įrodymai rinkti VšĮ Kupiškio ligoninė taikant tikrinimo, skaičiavimo ir analitines procedūras.

Atliekant patikrinimą laikytasi prielaidos, kad pateikti dokumentai yra teisingi, išsamūs ir galutiniai, o jų kopijos atitinka originalus.

PATIKRINIMO REZULTATAI

1. Dėl sąnaudų darbo užmokesčiui reglamentavimo

1. Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo¹ 30 str. 1 d. reglamentuota, kad administracijos vadovas, suderinęs su įstaigos stebėtojų taryba, tvirtina įstaigos darbuotojų darbo apmokėjimo tvarką. Patikrinimo metu kontrolieriui nebuvo pateikta darbuotojų darbo apmokėjimo tvarka įstaigoje. Atlikus patikrinimą kontrolieriui buvo pateikta 2006 m. vasario 10 d. direktoriaus įsakymu Nr. -14 patvirtinta Viešosios įstaigos ligoninės darbuotojų darbo apmokėjimo tvarka“, kuri neatitinka pasikeitusių teisės aktų dėl darbo užmokesčio mokėjimo.

Kontrolieriui patikrinimo metu buvo pateiktas 2015 m. sausio 2 d įsakymas Nr. 1-3 „Dėl viešosios įstaigos Kupiškio ligoninės 2015 metų darbuotojų pareiginių atlyginimų tvirtinimo“. Tačiau šis įsakymas *nesuderintas* su įstaigos Stebėtojų taryba. Pažymėtina, kad ir Kolektyvinės sutarties, sudarytos 2010 m. gegužės 14 d., 66 punkte nurodoma, kad įstaigos vadovas darbuotojų pareiginių atlyginimą nustato suderinęs su Stebėtojų taryba.

¹ Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymas, 1996-06-06 Nr. I-1367 (su vėlesniais pakeitimais).

2. Kupiškio rajono savivaldybės taryba 2014 m. rugsėjo 11d. sprendimu Nr. TS – 189 paskyrė R.R. VšĮ Kupiškio ligoninės direktore. Nuo 2014 m. rugsėjo 15 d. nutarta mokėti atlyginimą taikant 12 mėnesinės algos pastovios dalies dydžio koeficientą.

Kupiškio rajono savivaldybės taryba 2015 m. kovo 26 d. sprendimu Nr. TS- 75 nustatė nuo 2015 m. balandžio 1 d. iki 2016 m. kovo 31 d. direktoriui 40 proc. mėnesinės algos kintamosios dalies dydį.

Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymo 15¹ straipsnio 1 dalyje numatyta, kad LNSS viešųjų įstaigų vadovų ir jų pavaduotojų (toliau – vadovaujantieji darbuotojai) mėnesinė alga susideda iš pastoviosios ir kintamosios algos dalių. Vadovaujantis minėto įstatymo nuostatomis įstaigoje 2015 metais įstaigos direktoriaus pavaduotojams, **nebuvo patvirtinta** mėnesinės algos kintamoji dalis.

Kupiškio rajono savivaldybės taryba 2015 m. vasario 19 d. sprendimu Nr. TS-14 leido direktorei nuo 2015 m. kovo 1 d. dirbti kitą darbą - eiti VšĮ Kupiškio ligoninės vidaus ligų gydytojo, gydytojo kardiologo pareigas neviršijant Darbo kodekse nustatytos maksimalios leistinos darbo laiko trukmės.

Nustatyta, kad Savivaldybės tarybos priimti sprendimai dėl leidimo direktorei dirbti papildomą darbą **nesvarstyti** įstaigos Stebėtojų taryboje.

Patikrinimo metu nustatyta, kad direktorės darbo užmokesčio sudedamosios dalys sudaro :

- 1567 Eur. Pagrindinis atlyginimas
- 625,6 Eur. 40 proc. kintamoji dalis
- 130,5 Eur. Gydytojas kardiologas (0,25 etato)
- 115,5 Eur. Gydytojo echoskopuotojo (0,125 etato)
- 250,5 Eur. Priėmimo ir skubios pagalbos- dienos chirurgijos skyriuje vidaus ligų gydytojas skubiai pagalbai (0,5 etato).

Kontrolierius nustatė, kad **nėra** Savivaldybės tarybos sutikimo leisti dirbti gydytojo echoskopuotojo pareigose. Šiose papildomose pareigose įstaigos direktorė dirba nuo 2002-12-31.

Laikotarpiu - nuo paskyrimo eiti įstaigos direktoriaus pareigas 2014 m. rugsėjo 15 d. iki 2015 m. kovo 1 d., kada Savivaldybės tarybos sprendimu leista dirbti kitą darbą - eiti VšĮ Kupiškio ligoninės vidaus ligų gydytojo ir gydytojo kardiologo pareigas, - **nebuvo** Savivaldybės tarybos **leidimo** dirbti papildomą darbą.

2. Dėl Stebėtojų tarybos veiklos

Įstaigos Stebėtojų tarybos darbo organizavimo tvarką, narių teises ir pareigas, narių paskyrimo ir atšaukimo tvarką nustato Kupiškio rajono savivaldybės viešųjų asmens sveikatos

priežiūros įstaigų stebėtojų tarybos darbo reglamentas (toliau – Stebėtojų tarybos darbo reglamentas), patvirtintas Savivaldybės tarybos sprendimu². Patikrinimo metu nustatyta, kad Stebėtojų tarybai jos nuostatuose nustatyta kompetencija, Kontrolieriaus nuomone, **neapima svarbių** įstaigos veiklos **sričių**, jai nenustatyta pareiga ar teisė svarstyti Savivaldybės tarybai teikiamus svarstyti klausimus, susijusius su įstaigos veikla. Pvz., nuostatuose nenustatyta, kad Stebėtojų taryba turi svarstyti ar derinti Įstaigos metų veiklos užduotis, Įstaigos direktoriaus algos kintamosios dalies nustatymo klausimus.

Sprendimą dėl leidimo Įstaigos direktoriui dirbti papildomą darbą Savivaldybės taryba priėmė³ šio klausimo nesvarsčius Stebėtojų tarybai.

Savivaldybės kontrolierius, peržiūrėjęs Stebėtojų tarybos posėdžių protokolus, nustatė, kad Stebėtojų tarybos posėdžiams įstaigos pateikiamoje medžiagoje nurodomas darbo užmokestis **neatitinka faktiškai gaunamo** darbo užmokesčio. Pvz. 2015 m. spalio 22 d. posėdžiui pateikta, kad vieno gydytojo darbo užmokestis – 578,7 eurų. Tačiau darbo užmokestis nurodytas **neįvertinus** gydytojų pagal papildomas darbo sutartis gaunamo darbo užmokesčio. 2015 metais kai kurių gydytojų vidutinis mėnesinis darbo užmokestis faktiškai siekė iki 1330 -1633 eurų, nes dalis jų dirba pagal 2 ar 3 darbo sutartis. **Neturėdami tikrovę atitinkančios informacijos**, Stebėtojų tarybos nariai yra apribojami priimti objektyvius sprendimus.

3. Dėl darbo ir poilsio režimo

Įstaigos direktorius, atskirais atvejais, darbuotojams **neužtikrino darbo sąlygų**, nustatytų darbo santykius reglamentuojančiuose teisės aktuose.

Lietuvos Respublikos darbo kodekso 144 str. 4 d. yra nustatyta, kad tam tikrų kategorijų gydymo įstaigų, dirbančių nepertraukiamo budėjimo režimu, darbuotojams darbo laikas gali būti iki dvidešimt keturių valandų per parą. Tokių *darbuotojų vidutinis darbo laikas per septynių dienų laikotarpį neturi viršyti keturiasdešimt aštuonių valandų, o poilsio tarp darbo dienų laikas privalo būti ne trumpesnis kaip dvidešimt keturios valandos*. Įstaiga **ne visais atvejais vadovavosi** šia nuostata.

Audito metu nustatyti atvejai, kai Įstaigoje darbuotojams, kuriems taikoma iki dvidešimt keturių valandų per parą darbo laiko trukmė, buvo sudaryti darbo grafikai nesilaikant darbo ir poilsio laiko režimo. Pvz.: darbuotojas (Reanimacijos intensyvios terapijos skyriuje grafike Nr.9 eilės Nr. 10) rugsėjo 1-3 ir 14-16 dienomis be pertraukos išdirbo po trisdešimt šešias valandas. Pensijinio amžiaus gydytojas, dirbantis pagal tris darbo sutartis, rugsėjo 17-18, 24 – 25 , 28-29

² Savivaldybės tarybos 2009-11-26 sprendimas Nr. TS-314

³ Savivaldybės tarybos 2015-02-19 sprendimas Nr. TS-14.

dienomis dirbo po 26,54 val., tame tarpe nepertraukiamai dirbo po 25 val., tada -1 val. pertrauka ir vėl dirbta 1 val. 54 min. To paties gydytojo rugsėjo mėnesio grafike nurodyta, kad 1, 4, 14 dienomis vienoje gydytojo pareigose jis dirbo nuo 8 val. iki 20 val., kitose gydytojo pareigose – nuo 18 val. iki 18.54 val., tai yra, tomis pačiomis valandomis - dviejose pareigose. Direktorė pagal keturias darbo sutartis rugsėjo 7-8 dienomis nepertraukiamai (su 45 min. pertraukomis 7 d. ir 8 d.) dirbo 39 val. 60 min. (7 d. darbo trukmė - 19 val. 45 min., 8 d. darbo trukmė- 20 val. 15 min.).

4. Dėl antraeilėse pareigose dirbančių darbuotojų

Per 2015 m. 11 mėnesių antraeilėse pareigose dirbantiems darbuotojams išmokėta 68550,39 eurų darbo užmokesčio. Gyventojų pajamų mokesčio sumokėta 10732,75 euro.

2015 metais VšĮ Kupiškio ligoninė antraeilėse pareigose dirbo 22 darbuotojai iš 13 skirtingų įstaigų ir miestų (1 priedas). Per 2015 m. 11 mėnesių antraeilėse pareigose dirbantiems darbuotojams išmokėta 68550,39 eurų darbo užmokesčio. Gyventojų pajamų mokesčio sumokėta 10732,75 euro.

Patikrinimo metu nustatyta, kad nuo 2013 metų įstaigoje dirba juristas 0,5 etato krūviu su 484 eurų mėnesine alga pagal nuotolinę darbo sutartį. Pažymėtina, kad darbo sutarčių sudarymą įstaigoje reglamentuoja ir įstaigos darbo tvarkos taisyklės, tačiau jose nenumatoma, kad įstaigoje gali būti sudaromos nuotolinės darbo sutartys. Kontrolieriui į pateiktą klausimą įstaiga pateikė duomenis, kad juristo pirmaeilės pareigos - VšĮ Utenos ligoninė. Kontrolieriui įstaigoje patikrinus tai įrodančius dokumentus, buvo pateikti 2013 metų darbo grafikai, kuriuose juristo nurodoma darbovietė – VšĮ Ignalinos ligoninė. Darbo valandos – nuo 8 val. iki 19 val. Kupiškio ligoninėje 2015 m. rugsėjo mėnesio grafike nurodoma, kad juristo darbo valandos yra nuo 8 iki 12 val.

Atlikus patikrinimą, kontrolieriui buvo pateiktas Viešosios įstaigos Ignalinos rajono ligoninė raštas, kuriame nurodoma, kad juristas įstaigoje dirbo 0,5 etato krūviu iki 2015 m. balandžio 14 d., ir 0,5 etato krūviu dirbo viešųjų pirkimų komisijos pirmininku iki 2014 m. gruodžio 15 d. Dėl juristo darbo valandų VšĮ Utenos ligoninė dokumentai nebuvo pateikti.

Kontrolieriaus nuomone, įdarbinant darbuotojus pagal nuotolinę darbo sutartį viešajame sektoriuje *darbo užmokesčio lėšos naudojamos neekonomiškai*.

5. Dėl pensijinio amžiaus darbuotojų

Per 2015 m. 10 mėnesių VšĮ Kupiškio ligoninė visiems dirbantiems darbuotojams išmokėjo 644 467,74 euro. Pensijinio amžiaus darbuotojams išmokėta 127 466,66 euro. Tai sudaro 20 procentų viso išmokėto darbo užmokesčio.

Gydytojams (kartu su antraeilininkais) per 2015 m. 10 mėnesių išmokėta 201 745,3 euro. Tame tarpe, pensijinio amžiaus gydytojams išmokėta 89 440,79 euro. Tai sudaro 44,3 procento visų išlaidų skirtų išmokėti darbo užmokestį gydytojams.

Gydytojams dirbantiems VšĮ Kupiškio ligoninė pirmaeilėse pareigose išmokėta 141 259,16 euro, tame tarpe, pensijinio amžiaus gydytojams – 89 440,79 euro, o ***tai sudaro 63,3 procento viso darbo užmokesčio, išmokėto gydytojams.***

VšĮ Kupiškio ligoninėje dirba 36 gydytojai, iš jų antraeilininkų – 20 (tame tarpe 3 pensijinio amžiaus). ***Iš likusių 16 VšĮ Kupiškio ligoninėje dirbančių gydytojų – 11 yra pensijinio amžiaus, iš jų 6 dirba keliose pareigose (dviejose ar net trijose).***

Įstaiga ***netinkamai organizavo darbuotojų darbo laiko apskaitos kontrolę.***

Lietuvos Respublikos darbo kodekso 144 str. 5 d. yra nustatyta, kad darbuotojų, dirbančių ne vienoje darbovietėje arba vienoje darbovietėje, bet pagal dvi ar daugiau darbo sutarčių, darbo dienos trukmė negali būti ilgesnė kaip dvylika valandų, o Darbo kodekso 160 straipsnio 1 dalyje nurodoma, kad kasdieninio nepertraukiamojo poilsio tarp darbo dienų (pamainų) trukmė negali būti trumpesnė kaip vienuolika valandų iš eilės. Patikrinimo metu nustatyti atskiri atvejai, kad šios ***Darbo kodekso nuostatos įstaigoje yra pažeidžiamos.*** Pvz. rugsėjo mėnesį pensijinio amžiaus gydytojas, dirbantis pagal dvi darbo sutartis, kiekvieną dieną įstaigoje dirba po 11 val. iki 21.30 val., neįskaitant papildomų darbo valandų Kupiškio PASPC. Poilsio laikas tarp darbo dienų – 9 val.42 min.

Patikrinimo metu nustatyta, kad įstaigoje ***neužtikrinama darbo drausmės kontrolė.*** Pvz.: psichologės pirmaeilės pareigos nurodytos Kupiškio r. švietimo pagalbos tarnyboje. Antradieniais – penktadieniais pietų pertrauka trunka nuo 12 val. iki 12 val. 45 min. VšĮ Kupiškio ligoninė rugsėjo mėnesio darbo grafike darbas antraeilėse pareigose nurodytas nuo 12 val. iki 12 val. 51 min. Nenumatytas laikas nuvykti iš vienos darbovietės į kitą, net ir dubliuojama dalis darbo laiko ir vienoje, ir kitoje darbovietėje.

REKOMENDACIJOS

Įstaiga dėl nustatytų neatitikimų patikrinimo metu informuota žodžiu.

Atsižvelgdama į ataskaitoje nurodytus dalykus rekomenduoju:

Savivaldybės administracijos direktoriui:

1. Teikti Savivaldybės tarybai svarstyti klausimą dėl Stebėtojų tarybos nuostatų patikslinimo.

VŠĮ Kupiškio ligoninė direktoriui:

1. Pakeisti įstaigos darbuotojų darbo apmokėjimo tvarką pagal šiuo metu galiojančios teisės aktus ir, suderinus su įstaigos stebėtojų taryba, ją patvirtinti.
2. Įstaigos direktoriaus pavaduotojams, atsižvelgiant į įstaigos veiklos rezultatus, mėnesinę algą patvirtinti iš pastoviosios ir kintamosios algos dalių.
3. Įstaigos vadovui dirbti papildomą darbą tik gavus savivaldybės tarybos sutikimą dirbti kitą darbą.
4. Peržiūrėti darbuotojų grafikus ir užtikrinti, kad dirbant papildomą darbą nebūtų viršijama Darbo kodekse nustatyta maksimali leistina darbo laiko trukmė.
5. Sudarant darbo grafikus, užtikrinti vidaus kontrolę, kad būtų laikomasi Darbo kodekse reglamentuoto darbo ir poilsio laiko režimo.
6. Spręsti klausimą dėl ekonominio naudingumo įdarbinant įstaigoje darbuotojus pagal nuotolines darbo sutartis.
7. Užtikrinti darbuotojų darbo laiko apskaitos ir darbo drausmės kontrolę, kad nebūtų tuo pačiu laiku dirbama keliose pareigose.

Savivaldybės kontrolierė

Vilma Mažeikienė